

VÝROČNÁ SPRÁVA SPOLKU PERMON MARIANKA ZA ROK 2020

Spolok Permon Marianka je záujmové občianske združenie, ktorého hlavným cieľom je dokumentácia a propagácia bývalej ťažby a priemyselného spracovania bridlice v Marianke. Zaregistrovaný bol na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky dňa 29. 12. 2006. V Banskej Štiavnici bol dňa 6. 9. 2007 slávnostne prijatý za člena Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska.

Členská základňa

V roku 2020 mal Spolok Permon Marianka „**8 členov**“. Boli nimi: Jozef Kráľ, Roman Lehotský, Ján Madarás, Ivan Paška, Marián Pavlovič, Albert Russ, Ján Sand a Martina Zibrínová. Predsedom spolku bol R. Lehotský, tajomníkom J. Madarás a tretím členom výboru SPM M. Pavlovič.

Podujatia organizované Spolkom Permon Marianka

V rámci slávnostného „**Otvorenia sezóny 2020 Miniexpozičie**“ ťažby a spracovania bridlice v Marianke, ktoré sa konalo dňa 28. 6. 2020, Spolok Permon Marianka zorganizoval uvítanie do života svojej publikácie „Veľká kniha o marianskej bridlici“. Podujatia sa zúčastnili aj starosta Marianky D. Statelov, biskup a prvý ordinár Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR Mon. F. Rábek a predsedníčka záujmového združenia Krajina bŕidlice z mesta Odry z Českej republiky A. Zemanová s manželom. Podujatie otvoril predseda spolku R. Lehotský a samotný akt uvedenia publikácie do života viedol a komentoval člen spolku J. Kráľ. Zástupcovia autorov publikácie J. Madarás, P. Ondrus, J. Kráľ a R. Lehotský stručne predstavili obsah jednotlivých kapitol. Už tradične sa publikácia vítala do života posypaním drvenou bridlicou. Publikáciu požehnal F. Rábek. Po skončení slávnostného uvítania publikácie do života, aj keď za sprísnených hygienických podmienok, bola pre verejnosť otvorená Miniexpozičie ťažby a spracovania bridlice v Marianke, ktorou sprevádzal člen spolku J. Sand. Podujatia sa zúčastnili aj M. Pavlovič a I. Paška.

Spolok Permon Marianka si v rámci pravidelného otvorenia Miniexpozičie ťažby a spracovania bridlice v Marianke pripomenul dňa 9. 8. 2020 „**Deň obetí banských nešťastí**“. Počas sprevádzania jeho členovia R. Lehotský a J. Sand pripomenuli návštevníkom doteraz známych 12 obetí, ktoré zahynuli pri ťažbe bridlice v rokoch 1863 – 1903 v Marianke. Na záver dňa položili biele ruže ku kaplnke sv. Barbory – patrónky baníkov v Panskom lese. Podujatia sa zúčastnili aj I. Paška.

Aj v roku 2020 Spolok Permon Marianka v rámci „**Noci múzeí a galérií 2020**“ pripravil zaujímavé podujatie. S prihliadnutím na platné protipandemické opatrenia s podtextom, že prvýkrát nebudete musieť chodiť do Miniexpozičie ťažby a spracovania bridlice v Marianke, ale my prideme za vami domov. Bol predstavený a premietnutý dokumentárny film „Putovanie za marianskou bridlicou“ a publikácia „Veľká kniha o marianskej bridlici“. Podujatie sa uskutočnilo online dňa 14. 11. 2020 vo večerných hodinách prostredníctvom aplikácie Zoom. Pripravil ho a realizoval R. Lehotský. Podujatia sa zúčastnil aj J. Kráľ.

Dňa 4. 12. 2020 sme si v Marianke na „**7. svätobarborskom sprievode**“ pripomenuli patrónku baníkov sv. Barboru. Vzhľadom na platné protipandemické opatrenia sa organizovalo toto podujatie bez pozvania verejnosti. Zúčastnili sa ho členovia Spolku Permon Marianka R. Lehotský, J. Madarás,

M. Pavlovič a J. Sand a naši priatelia zo Spolku pre montánný výskum R. Bednár a S. Bednárová. Stretnutie bolo pred Bridlicovou štôľňou, potom nasledoval presun s banskými lampami Mariankou ku Kaplnke sv. Barbory v Panskom lese, zapálenie sviečok, banícka hymna a krátke zhodnotenie činnosti Spolku Permon Marianka v roku 2020.

Do „**Kalendária Združenia banských spolkov a cechov Slovenska 2020**“ bolo zaradené Otvorenie sezóny 2020 Miniexpozície, Noc múzeí a galérií 2020 v Miniexpozícii a 6. svätobarborský sprievod.

Vzhľadom na platné protipandemické opatrenia nebolo možné v roku 2020 zorganizovať tradičnú Výstavbu húb v Marianke.

Miniexpozícia ťažby a priemyselného spracovania bridlice v Marianke

Miniexpozícia ťažby a spracovania bridlice v Marianke bola v roku 2020 otvorená **spolu „15-krát“**. Okrem pravidelných podujatí a vopred ohlásených skupín bola Miniexpozícia v mesiacoch jún – október otvorená v každý párný týždeň v nedeľu od 15:00 do 18:00 h. Návštevníkov sprevádzali J. Kráľ, R. Lehotský a J. Sand. V nasledujúcom prehľade uvádzame len významnejšie návštevy.

Dňa 29. 6. 2020 navštívili Miniexpozíciu ťažby a spracovania bridlice v Marianke žiaci dvoch tried zo „**základnej školy v Záhorskej Bystrici**“. Miniexpozíciou ich sprevádzali P. Ondrus a S. Bednárová.

Miniexpozíciu ťažby a spracovania bridlice v Marianke navštívila dňa 8. 7. 2020 vopred ohlásená skupina „**deti s dospelým sprievodom z Chorvátskeho Grobu**“. Vyskúšali si písanie na bridlicovú tabuľku griflíkom, strihanie a osekávanie bridlice, pozreli si minerály a výrobky z medi, zinku, olova a železa a samozrejme aj samotnú expozíciu. Program im pripravil a realizoval R. Lehotský.

Dňa 15. 7. 2020 navštívili Miniexpozíciu malí „**futbalisti a futbalistky z I. kempu**“ Obecného športového klubu Marianka, pod vedením M. Bubniča. Miniexpozíciou ich sprevádzal J. Kráľ.

Miniexpozíciu navštívili dňa 12. 8. 2020 malí „**futbalisti a futbalistky z II. Kempu**“ Obecného športového klubu Marianka, pod vedením M. Bubniča. Miniexpozíciou ich sprevádzal J. Kráľ.

Miniexpozíciu ťažby a spracovania bridlice v Marianke navštívili dňa 25. 8. 2020 „**pracovníci Slovenského banského múzea z Banskej Štiavnice**“ M. Sombathyová a Ľ. Lužina. Po prehliadke Miniexpozície a Marianskeho údolia venoval predseda spolku R. Lehotský pre knižnicu múzea Veľkú knihu o marianskej bridlici a DVD s filmom Putovanie za marianskou bridlicou.

V tradičnom nedeľnom termíne dňa 20. 9. 2020 bola opäť pre verejnosť otvorená Miniexpozícia. Potešiteľné bolo, že viacerí návštevníci prišli na základe informácií zverejnených na facebookovej stránke Spolku Permon Marianka. Prehliadka Miniexpozície bola tento raz rozšírená o malú „**výstavu banských lúčok**“. Návštevníci si mali možnosť pozrieť lojovú funcu, olejový kahanec, celoliatinový kahan, silčílsku lampu, Davyho lampu, bezpečnostnú benzínovú vetierku, karbidku, elektrickú lampu slúžiacu na označenie posledného huntíka banského vlaku a súčasnú elektrickú banskú čelovku. Miniexpozíciou návštevníkov sprevádzali R. Lehotský a J. Sand.

Poslednýkrát v sezóne bola dňa 18. 10. 2020 pre verejnosť otvorená Miniexpozícia. Okrem tradičnej expozície mali návštevníci možnosť pozrieť si aj „**staré banícke prilby**“ – kožené, laminátové, ale aj plastové. Vzhľadom na dlhodobé daždivé počasie bolo ústie štôľne zatopené vodou až do výšky vyše dvoch metrov. Vodná hladina sa tak priblížila len niekoľko centimetrov od lampy, ktorá ju osvetľuje. Takto vysoký vodný stav sme ešte počas existencie Miniexpozície nezaznamenali. Miniexpozíciou sprevádzali R. Lehotský a J. Sand.

Účasť na podujatiach

Pri príležitosti „**výročia získania práv slobodného banského mesta Pezinok**“ sa dňa 24. 6. 2020 uskutočnilo v Starej radnici v Pezinku slávnostné stretnutie. Pri tejto príležitosti, za účasti predsedu Malokarpatského banického spolku Š. Granca a zástupkyne primátora M. Wagingerovej, odovzdal predseda Spolku Permon Marianka R. Lehotský manželke bývalého tajomníka Združenia banských miest a obcí Slovenska JUDr. D. Vilima publikáciu „Veľká kniha o marianskej bridlici“, ktorú Spolok Permon Marianka venoval pamiatke toho výnimočného človeka.

Dňa 9. 7. 2020 sa pri meste Odry uskutočnilo slávnostné „**otvorenie Flascharova dolu**“ pre verejnosť. Približne 300 metrov chodieb v dvoch etážach prepojených rebríkmi umožňuje záujemcom prehliadku banských chodieb, ťažobných komôr, základok vytvorených z bridlicových blokov a dobre odkrytej bridlicovej vrásky. Po Raabovej štôlni je to druhé sprístupnené banské dielo na bridlicu v Českej republike. Nechýbali propagačné materiály a prehliadka bane. Za spolok sa podujatia zúčastnil jeho predseda R. Lehotský. Stretol sa tu s predsedníčkou záujmového združenia Krajina bŕidlice A. Zemanovou, starostom mesta Odry L. Helisom a senátorkou parlamentu ČR J. Seitlovou.

Do 3. ročníka „**Detskej banickej akadémie JUDr. D. Vilima**“, ktorú dňa 29. 8. 2020 zorganizoval v Pezinku Malokarpatský banický spolok prispel aj Spolok Permon Marianka, prezentáciou marianskej bridlice a najvýznamnejších bridlicových výrobkov z Marianky – školskej písacej tabuľky a strešnej krytiny. Nechýbala ani ukážka osekávania bridlice a vyhotovovanie bridlicových srdiečok. Prezentoval R. Lehotský. Podujatia sa zúčastnilo až 150 detí. V októbri 2020 sme od predsedu Malokarpatského banického spolku dostali za aktívnu účasť na tomto podujatí ďakovný list.

Žiaľ, pre pandémiu boli nakoniec zrušené plánované celoštátne podujatia, na ktoré boli členovia spolku prihlásení, a to 13. stretnutie banských miest a obcí Slovenska v Prešove, ako aj 24. stretnutie banských miest a obcí Českej republiky v Žacléři.

Schôdze a zasadnutia

Dňa 24. 1. 2020 sa v Handlovej uskutočnilo „**rokovanie Rady Združenia banických spolkov a cechov Slovenska**“ za účasti primátorky Handlovej S. Grúberovej. Súčasťou bola aj návšteva Expozície uhľoňného baníctva na Slovensku Slovenského banského múzea. Za Spolok Permon Marianka sa podujatia zúčastnil R. Lehotský a J. Sand.

V Banskej Štiavnici sa dňa 16. 7. 2020 uskutočnilo „**Valné zhromaždenie Združenia banických spolkov a cechov Slovenska**“ za účasti primátorky Banskej Štiavnice N. Babiakovej. Spolok Permon Marianka na valnom zhromaždení zastupoval predseda spolku R. Lehotský.

Dňa 2. 10. 2020 sa konala „**výročná členská schôdza**“ spolku. Z prijatých uznesení: schválený plán činnosti spolku na rok 2020, výročná správa o činnosti spolku v roku 2019, správa o hospodárení spolku v roku 2019. Predseda spolku R. Lehotský odovzdal I. Paškovi „**Čestný odznak ministra hospodárstva SR Za zachovanie tradícií**“, ktorý mu na návrh spolku udelilo Združenie banických spolkov a cechov Slovenska.

Vydavateľská a propagačná činnosť

Začiatkom júla 2020 dala obec Marianka vytlačiť a na okraji Námestia 4. apríla nainštalovať „**bilbord**“ pozývajúci záujemcov na prehliadku Miniexpoziície ťažby a spracovania bridlice v Marianke. Autorom

textu a grafického návrhu bol R. Lehotský a autorom fotografií I. Paška. Bol to ďalší doklad rozvíjajúcej sa spolupráce Spolku Permon Marianka s obcou Marianka smerujúci k dlhodobej podpore cestovného ruchu v tomto regióne.

Rádio Regina Západ dňa 23. 8. 2020 v rámci dokumentov o obciach "**Zvony nad krajinou**" odvysielalo hodinovú reláciu o Marianke, ktorá bola zameraná na históriu a súčasnosť Marianky. O histórii ťažby a spracovania bridlice, Bridlicovej štôlni a Miniexpozií rozprával R. Lehotský.

Dňa 7. 11. 2020, v rámci „**relácie Panoráma**“, rozprával J. Madarás v Slovenskom rozhlase okrem iného aj o bridlici, Bridlicovej štôlni, Miniexpozií a vydaní Veľkej knihy o marianskej bridlici.

V Spravodaji obce Marianka „**Mariatál 1/2020**“ bol na konci roka 2020 zverejnený článok Ďalší úspešný rok Spolku Permon Marianka. Autorom príspevku bol R. Lehotský a autorom väčšiny fotografií I. Paška.

Počas celého roka 2020 sme aktualizovali webovú stránku „**www.marianka.eu**“. Bolo na nej doplnených 70 noviniek. Administrátorom webovej stránky je J. Kráľ. Novinky vytvárali J. Kráľ a R. Lehotský.

Dňa 24. 6. 2020 bola vytvorená „**facebooková stránka Spolku Permon Marianka**“, ktorá prináša informácie o spolkových podujatiach a množstvo fotografií. Za polrok priniesla návštevníkom 30 príspevkov. Administrátorom facebookovej stránky je R. Lehotský.

„**Fotografovanie**“ na podujatiach organizovaných Spolkom Permon Marianka počas celého roku zabezpečoval I. Paška.

Iné

V rámci návštevy Kremnice sa R. Lehotský dňa 21. 8. 2020 stretol s „**predsedom Kremnického baníckeho spolku D. Roobom**“.

V decembri 2020 sme zabezpečili potrebné dokumenty a požiadali o zápis do registra oprávnených právnických osôb na prijímanie príslušného podielu percenta zaplatenej dane z príjmu za zdaňovacie obdobie roka 2020, „**tzv. 2 %**“.

Individuálne aktivity členov súvisiace s cieľmi spolku

J. Kráľ navštívil dňa 18. 1. 2020 „**Medzinárodný veľtrh cestovného ruchu**“ v Českej republike na Výstaviske v Brne, kde navštívil aj expoziáciu Krajiny břidlice.

Dňa 5. 3. 2021 navštívil J. Kráľ „**Muzeum břidlice**“ v Budišove nad Budišovkou, Česká republika.

J. Madarás bol spoluautorom knižnej publikácie "**TRITRI Tatry očami geológov**" a A. Russ spoluautorom publikácie "**Kvety baní – minerály stredoslovenskej banskej oblasti**".

J. Kráľ sa dňa 5. 9. 2020 zúčastnil na „**II. hornickém dni**“ v Krajine břidlice, ktorý sa konal v Budišove nad Budišovkou v Českej republike. Dňa 6. 9. 2020 navštívil bridlicový Flascharův důl.

*Výročná správa bola schválená hlasovaním per rollam členmi Spolku Permon Marianka 29. 10. 2021.
Zostavil: Roman Lehotský*